

oktatói státus elnyerésének lehetősége feltétlenül nagyobb teljesítményekre ösztönző, mozgósító jellegű elsősorban az alaposabban felkészült, tehetségesebb és törekvőbb könyvtárosok részére, tehát mindenképpen figyelemreméltó megoldási törekvésnek tekinthető más országokban is.

A kérdés bőséges szakirodalmából elsősorban L. Bodewin, M.K. Cook, R. Davidson, G.

DeVinney, W. Fischer, F. Isaac, A. McCartt, E. Nerode, R.G. Sewell, K.F. Smith, D. Stine, C.C. Thorsen és M.C. Trumpeter írásait használtam fel a *College and Research Libraries* 1981. és 1983., illetve a *Journal of Academic Librarianship* 1983. és 1984. évi számaiból.

Balázs János

Visszhang

Katalóguscédulák sokszorosítása

A legtöbb gondot okozó könyvtári tennivalók közé tartozik a katalóguscédulák sokszorosítása. A *Könyvtáros* 1984. évi 9. száma új eljárást ismertetett, s ez arra indított, hogy én is bemutassam a lap olvasóinak az általunk a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Központi Könyvtárában alkalmazott eljárást.

Könyvtárunk is rendelkezik egy MINI-GGRAPH típusú cédulásokszorosítóval. Sajnos, nálunk nemcsak az okozott gondot, hogy a kelléksomagok nehezen szerezhetők be, hanem a kartonok minősége is. Esetenként 2-3 cédulát kellett felhasználnunk, hogy egyetlen használható katalóguscédulához jussunk. Megpróbálkoztunk más típusú nyomdai sokszorosítással, az egyes katalóguscédulákból azonban különböző példányszám kell, s ebből adódóan nagy volt a nyomdai hulladék aránya, ráadásul eléggé költséges az eljárás is. Ezért tovább folytattuk a kísérleteinket, mígnem eljutottunk a már több mint fél éve jó eredménnyel működő rendszerhez.

Katalóguscédula-sokszorosítás céljára használatba vettünk egy programozható író-szervező automatát. Az NDK által gyártott *Optima-Daro* gép egy villanyírógépből, két lyukszalaglyukasztóból, két lyukszalagolvasóból és vezérlőből áll. Az írógép billentyűzetét a könyvtári igénynek megfelelően átalakítottuk. Az írógéphez a hagyományos vászonszalag helyett carbon írógépszalagot használunk.

Az írógépbe behelyezett katalóguskartonra a kezelő gépel a szöveget. A gépeléssel pár-

huzamosan megtörténik a lyukszalag lyukasztása. Az így elkészített lyukszalagot az olvasóba helyezve elkészíthető a szükséges számú másolat. A szabványos (75 × 125 mm) méretű katalóguskartonra 15 sort tudunk gépelni.

A gépnél korszerűbb a *Könyvtárosban* ismertetett memóriás írógép, de úgy érezzük, hogy a mi gépünk könyvtári célra jobb annál. Ugyanis az információk lyukszalagon korlátlan ideig őrizhetők, illetve felhasználhatók. A későbbi felhasználhatóság érdekében kidolgozunk egy lyukszalag-tárolási rendszert is. A lyukszalagok segítségével időszakonként a gyarapodási jegyzéket is el lehet készíteni.

E gép használatához, hasonlóan a memóriás géphez is, szükség van a kezelők megfelelő kiképzésére, s ezt követően a kellő gyakorlat megszerzésére. Az eddigi, mintegy féleves használat alapján megállapítható, hogy a géppel egyforma, szép, tiszta katalóguscédulák állíthatók elő. A gép a katalóguscédulák minőségére (vastagság, élek stb.) kevésbé érzékeny, mint a MINI-GGRAPH készülék. Nem hanyagolható el az a szempont sem, hogy a kezelő tiszta körülmények között végzi a munkáját, ellentétben a stenciles sokszorosítással.

Az érdeklődőknek szívesen bemutatjuk a gép működését. Címünk: Keszthely, Deák F. u. 16. 8360.

dr. Pétervári András

a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem
Központi Könyvtárának igazgatója